

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

Szilágyi Dezső.

Debreczen, deczember 7.

Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, lemondani óhajt.

Sokkal pregnansabban domborodott ki államférfiúi egyénisége, semhogy ez elhatározása a mai viszonyok mellett súlyosan nem érintené a parlamenti helyzetet. Sokkal kiválóbb érdemeket szerzett az elnöki széken, semhogy az ő lemondása egyszerű személyváltozásnak volna tekinthető és végül a szabadelvűpárt sokkal inkább el van telve a Szilágyi Dezső érdemeinek méltatásától és egyénisége iránt őszinte tisztelettel, zenhogy e lemondás fölött, ha ragaszkodnék hozzá, a legmélyebb sajnálatot nem érezné.

Nem is akarunk még ma hinni benne, hogy elhatározása megmásíthatatlan. Egyesek megnehezítését látjuk a szabadelvűpárt akciójának a Szilágyi lemondásával. Ily súlyos parlamenti viszonyok között az ő erős keze nélkülözhetetlen és az ő tekintélye, egyéniségének kiválósága a pártarányokon kívül álló hatalom volt, mely a tanácskozásnak legalább formai rendjét biztosította.

Korainak tartjuk a bucsuztatását. Reméljük, hogy az ő értékét egybe fogja vetni a helyzet követelményeivel s nem fogja azt a parlamenttől megvonni. Súlyos idők járnak, még súlyosabbak következhetnek, ilyenkor minden hazafinak kötelessége, hogy helyén kitartson és minden

erejével közreműködjék, A Szilágyi Dezső helye a képviselőház elnöki széke. Hogy mennyire arra termett, felesleges fejtegetni. Elég rámutatni, hogy az elnöki tekintélyt oly magas fokra egyik elődje sem emelte, mint ő. Rengeteg tudása, mesés öntudata, páratlan igazságérzete és egyéniségének varázsa diszt adtak ahelynek, mely rendszeren diszt ad annak, a ki beleül.

A szabadelvűpárt Szilágyiban mindig tisztelte az érdemet és kiválóságot. Megnyugvást merített a legnehezebb viszonyok között a tényből, hogy az elnöki széken Szilágyi Dezső ül. A többség bizalma ül tette bele, a többség bizalma óhajtáná továbbra is benne látni. Politikai motivumokat, mely lemondásra bírhatták, nem ismerünk, Ha van olyan, nem a szabadelvűpárt érületének megváltozásában keresendő, s a mi felfogásunk szerint sértő volna Szilágyira, ha az ő politikai irányának megváltozásában vélik megtalálni.

Az a politikai irány, mely ma a Bánffy-kabineté, folytatása annak a politikai iránynak, melynek fejlesztésében Szilágyi mint aktiv miniszter közreműködött. A Bánffy-kormány megvalósította és életbeléptette a Szilágyi Dezső-korszakos koncepcióit. Teljes politikai kongruencia van a szabadelvű kormány iránya és a volt szabadelvű igazságügyminiszter politikája között. Sem az egyik, sem a másik nem változhatott meg.

Ha Szilágyi Dezső lemondásából mégis erre való konzekvenciákat vonnak le,

ezt csak a pártbeli elfogultság és célzatosság teheti, mely egyaránt irányu a szabadelvűpárt és Szilágyi Dezső ellen. Mi okait nem ismerjük egészen, de a szabadelvűpárt róla való gondolkodásában ép oly kevésbé keressük őket, mint az ő felfogásában a szabadelvűpárttól. Szilágyi Dezső bizonyára át van hatva elhatározása komolyságától, nemcsak mint személyi tényről, hanem azon következmények és következtetések szempontjából is, melyek ehhez a kétségtelenül komoly jelentőségű lépéséhez fűződnek.

Ezért is reméljük, hogy újabb megfontolás nélkül nem fog szándékához ragaszkodni és nem vonja meg a parlamenttől az ő kipróbált erős kezét. Ha mégis teszi, az egész ország, első sorban a szabadelvűpárt sajnálattal fogja azt tudomásul venni s okait, mik erre készítik oly súlyos egyéni természetű okoknak föltételezni, melyek sokkal tiszteletreméltóbbak, semhogy találgatásokkal, kombinációkkal és politikai motivumok imputálásával Szilágyi Dezső egy őszinte híve is profánizálná.

A provizorium meghosszabbítása.

A szabadelvűpárt tegnap esti értekezletén Tisza Kálmán olyan törvényjavaslatot nyújtott be, a mely felhatalmazza a kormányt a pénzügyek tovább vitelére 1899. deczember 31-ig, valamint az Ausztriával való jelenlegi viszonyok fenn-

bizn egyik nagyhirű tudósa, el is határozta, hogy egy ilyen czlmű könyvet boesát a piacra:

PANAMÁK TÖRTÉNETE

A VILÁG TEREMTÉSÉTŐL MOSTANIG

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL

ANGOLORSZÁGRA.

A könyvhöz azután kutatásokat és ásatásokat rendezett, leginkább Kis-Ázsiában — a Tigris és az Euphrates kies völgyében, — ahol az emberiség rózsás bölcsője ringott.

Az ambiciózus angol tudós német alapossággal akart nyomára jutni az első panamának, — a botrányok őslényének; föl akarta találni a skandalumok mastodonját, — az erkölesi mételey ázatag bacillusait.

Amiközben ugyanis Jeriko falai mellett furatta a földet a tudomány ásóival és kapáival: mélyen az anyaföld gyomrában, a bibliai történet rétegeiben, nevezetes pergamen tekre akadt, amelyekről kéjjel tisztította le századok ősi penészét.

Amikor aztán kibetűzte, hogy mi van

Hullanak a fákról
Hófehér virágok.

Hófehér virágok,
Illatosak, szépek,
S minden virág szirmán
Ott van a te képed.

Erdelyi Zoltán.

Az első panama.

A híres Panama botrány híveit az a nyugodt, jóleső öntudat sem vizsgálhatja, hogy ők voltak az elsők, akik az első olyan skandalumot csináltak, amiről az egész világ beszélt sőt még Klió is kénytelen azt éreztáblájára véteni

Kisebb és nagyobb panamisták mindig voltak, mióta a világ áll: s ha már akadnak tudósok, akik az emberek ideális törekvéseinek kulturájának történetét megirták: még sokkal nagyobb érdeklődésre tarthatna számot az a könyv, mely a világ bűneinek és botrányainak krónikáját írná meg oknyomozó részletességgel, virágos, ez esetben igazán mákvirágos stílusban.

Nos, az angol Manzos Benjamin, Al-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Dalok.

I.

Amióta ismerlek én,
Az életem álom.
Ébredésem, eszlódásom
Rettegéssel várom.

Amióta ismerlek én,
Rajtam álom éje,
S te vagy álmod eszlógtató,
Vonzó, bájos képe!

II.

Alszol, édes, puha párnán.
Arczod, mint a rózsa,
Édes álom, boldog álom,
Mosolyog le róla.

Ablakodon lopva néz be
Halvány eszlillag fénye,
S téged látva, ragyogóbban
Száll vissza az égre.

III.

Ha leszáll az éjjel,
Csodás álmod látok:

tartására. Indítványozta Tisza Kálmán hogy ezt a javaslatot a pártkörben levő összes képviselők írják alá. A javaslatot nagy tetszéssel fogadták. — Ellene egyedül Emmer Kornél nyilatkozott. Szerinte ezt a törvényjavaslatot csak a szükség indokolná; ez pedig még nem állott elő. Előbb próbálja meg a kormány: nem használna-e a jelen politikai viszonyok között, ha lemondana? Majd Bánffy Dezső szólott, azt hangoztatva, hogy nem lehet összetett kezekkel nézni a dolgok mostani folyását. Hegedüs Sándor, gróf Tisza István pártoló felszólalása után a törvényjavaslatot az összes jelenlevők aláírták, Emmer kivételével, a ki nyomban kilépett a pártból.

Országgyűlés.

Budapest, december 6.

Mikor Szilágyi Dezső hosszú csöngetéssel megnyitja az ülést, a törvényhozás nem nagyon siet befelé a terembe. Odabenn homály is van, hideg is van — és Sággy Gyula van elsőnek szólásra feljegyezve.

Csak Rakovszky István terem fűgén a helyén és tüstént ezzel kezdi, hogy:

— Hol a horvát miniszter?

Mikor pedig az elnök egy kérvényt terjeszt a Ház elé a nyugodt parlamenti tárgyalások dolgában, megint felkiált:

— No, épen jókor kéri!

Kétségtelenül tovább is folyt volna a dolog, ha hamarosan rá nem térnek az ő mentelmi ügyére: Sággy Gyula állt fel és Rakovszky sietett ki a teremből. Roppant üres teremben beszélt a tanár ur; csak a mikor egy merész fordulattal a horvát miniszter dicséretére tért át, rikkant fel balról egy éles:

— Éljen!

Ez a lemondott miniszternek szólt; de Sággy Gyula meghatott mosolylyal fordult a hang felé és köszönete jeléül tüstént befejezte beszédét.

Am jöve utánna Polónyi Géza, a ki ma igen ünnepélyes vala és ennek okán állandóan a félmulthban beszélt. Kijelentette, hogy egy téglával híván hozzájárulni a mentelmi jog bástyájához. Egyszerre nagy hullámzás támadt.

— Uyan kormány ez — harsogta a legöblösebb hangján — a mely megsemmisít az elnök tekintélyét is . . .

azokra a drága iratokra írva: minden angol hidegvérűségének mellőzésével tapsolni és ujjongatni kezdett.

Hogy jeles barátunk örömét mi is megérthessük és méltányolhassuk, ide iktatjuk egypár sorát a szenzációs történelmi levelnek:

GÉSZSÉYGŰ RIK IÓKIREJ A
ELEVELDÁV
IASRÁT SÉ MARIBÁ NER MÁTÁD
KEZSÉTIÓÉUM
NELLE IÓTIPÉ KANIALAF OKIREJ.

Ez a szöveg tudniillik héber nyelven van tehát jobbról balfelé olvasandó. Ha ekképp olvassuk, akkor mindjárt kiséül, hogy az voltaképpen a következőket jelenti:

A jerikói királyi ügyészség

vádlevele

Dátán Ben Ábirám és társai

műépítések

Jerikó falainak építői ellen.

— Éljen Szilágyi! — dörögte most zivatárosan az eilenzék egész addig, míg az elnök csengettyű hangja csendre nem váltotta a zugást.

— A mi az én ügyem — szólta le Szilágyi Dezső — azt érinteni ne tessék. — Méltóztassék ezt a dolgot az én kezemben hagyni.

A baloldal erre megint nagy éljenzésben tört ki. Polónyi pedig, beérve ezzel az eredménynyel, befejezte a beszédét.

Megint az elnök szólalt meg.

— Tíznel több képviselő zárt ülést kérvén, azt ezennel elrendelem. Ot percz szünet után zárt ülés lesz.

A karzatok menten kiürültek; a folyosó öt perczre megtelt — azután magára zárta a Ház ajtait a törvényhozás.

Dreyfuss története.

— Zendülés Párisban. —

december 7.

Párisban tegnap Dérouléde elnöklele alatt antiszemita gyűlés volt, a melyen több beszédet mondtak, köztük Milevoye és más képviselők. A szónokok hevesen kifakadtak a zsidók ellen és azt hangoztatták, hogy »ideje a szavakról a cselekvésre áttérni.« Dérouléde felszólította a résztvevőket, hogy csoportokra oszolva menjenek a Rue de Pac-ra a Pre-aux-Cleres helyiség elé, a hol a reviziós párt gyűlést tartott, a melyben Faure Sebestyén (forradalmár) Dreyfuss és Picquart érdekében és a hadsereg ellen beszélt. A tüntetők hét-nyolcz csoportban a Rue de Pac-ra vonultak Dérouléde és Milevoye vezetésével. Néhány csoportot utközben feltartóztattak. Az a csoport, a melyet Milevoye vezetett, a Cherche-Midi előtt azt kiáltotta: »Halál Picquartra! Le a zsidókkal!« A rendőrség közbelépett és szétoszlatta a tüntetőket. Ez alatt Dérouléde nagy tömeg élén és temérdek kíváncsi embertől kísérvé a Rue de Pac-ra a »Pre-aux-Cleres« elé érkezett, a hol fölszólítására: »Éljen a hadsereg! Éljen Franciaország!« kiáltásokba tört ki a tömeg. — A rendőrség képtelen volt a tüntetéseket megakadályozni. — A revizionisták kivonultak a teremből és heves verekedésre került

Manzos Benjamin gyönyörtől lihegve kezdte tanulmányozni az ő panama ügyiratait.

A pergamentlapok napnál világosabban föltárták az egész bibliai törvényszéki tárgyalás meglepő titkait.

A vádlevelben először is a királyi ügyész Moáb Efraim, erős jogász érvekkül támogatva adta e'ő a vádat a neves kánaáni műépítő cég ellen, miképp az olyan anyagul és olyan silány anyagból építette meg a város falait, hogy azok a zsidók első trombita harsogására összeomlottak, mint a káryavár, mondá jerikói ügyész.

Ezért is kérte a törvényszéket, hogy Dátán Ben Abirámot ítélje el a VKTB, azaz a BTKV. 39-ik paragrafusába ütköző hazárulás miatt: enyhítő körülményül véve azt, hogy az összeomló falak a cég egy tagját is agyonütötték.

Következtek a tanukihallgatásokról szóló jegyzőkönyvek, a melyekben minden munkás kihallgatása meg volt örökítve Gabelsberger-féle gyorsírói jegyzetek alapján, a kik a téglát és máltert hordtak az inkriminált falakhoz.

A tudós a korpusz deliktit is megtalálta

a dolog, mely alatt benn a teremben két revolverlövés dördült el. A rendőrség erre berohant a terembe és egy sebesült embert magával vitt. A tüntetők visszavonultak és a revizionisták rendben távoztak a teremből. Dérouléde és Milevoye a boulevardon találkoztak, a hol a velük levő tömeg a hadsereget éltette. Onnan a Place de la Concorde-ra mentek, a hol a strassburgi emléknél beszédet mondtak, a mely után a tüntetők szétoszlottak.

A Pre-aux Cleres termében eldőrdült két revolverlövés egy Libertad nevű anarkista tette, a kit a rendőrség letartóztatott. A már említett sebesültön kívül egy rendőrgyöngyöt is talált az anarkista lövése; két rendőr a verekedés alatt sebesült meg.

Több lap jelenti hogy Picquart kérelmére a kaditörxényszék azt a tábornokot, a kinek parancsnoksága alatt Picquart szolgálta, megidézte, hogy Picquart erkölcsi tanujaként vallomást tegyen. A kormánybiztos állítólag 50 tanut idézett meg a petit bleu ügyében.

A tegnapi jelentésekkel szemben azt jelenti a Matin Libre Parole és a Petit Journal, hogy a semmitőszék tegnap kihallgatta Galiffet tábornokot.

A Radical új afférről ad hirt, ugynevezett Henry-Afférről, és fentartással jelenti, hogy a semmitőszék vizsgálata során kitünt, hogy Henry volt az az áruló, a ki a hadügyminiszterium okiratait kiszolgáltatta. Henry életmódja nem felelt meg a jövedelmének. Mikor a pénz eredetét kutatták, rájöttek részben az igazságra, a mit Henrynek Esterházyhoz való viszonya megerősített. Arra a feltevésre jutottak hogy Henry, a ki évenként 30.000 frankot adott ki, holott évi jövedelmé csak 2000 frank volt, Esterházy közvetítéséről külföldről kapott pénzt. Mikor az okiratok hiányát észrevették, Henry régi iratokból elkészítette a Dreyfuss-dossier, a bordereaut pedig Esterházy irtá Henrynek diktálása nyomán.

a földben: Jerikó panamas falainak törmelék romjaiban . . .

Hanem óriás meglepetést okozott a bünügy végtárgyalása, a jerikói Justicia zsufolásig megtelt termében, a hová csak jeggyel juthattott be a közönség.

A karzaton Jerikó legszebb rózsái foglaltak helyet.

A királyi ügyész dörgedelmes beszédet mondott.

Akkor fölállott Roshano Belial, Jerikó leghiresebb, legkőrmönfogottabb prókátora, aki ezt a védelmet terjesztette elő:

— Tekintetes királyi Törvényszék! A legelső jerikói műépítő cég sulyos váddal terhelve áll az önök színe előtt. Védenceim ártatlanok. Ők a legkitűnőbb anyagból építették a falakat: a Libanonból hozatták oda a cedrust, Paros szigetéről a márványt. S falak mégis összedőltek. Igen de miért dőltek össze?

Azért mert a zsidók tábori zenekara ravasul kieszelt repertoárral járta azokat körül. Először a Lőrösi leány játszották, a bástyák hősileg kitartottak azután a Tararabum diéba kezdtek. A falak erre e kezdtek

A nő önállósága.

— Befejező közlemény. —

II.

Legkomolyabb érv a nők felsőbb kiképzése ellen, hogy a női agy nem bírja ugy a szellemi munkát, mint a férfié.

Erre nézve ellenkezőt bizonyítanak Kovelevszky Zsófia, a nagy matematikus, stockholmi egyetemi tanár, a párisi Bordin díjnyerese: Germaine Sophie, a ki sokáig levelezett Gausszal, anélkül, hogy a nagy tudós sejtette volna, hogy a levelező fiatal leány. Sommerville Mária, a ki csillagászat terén is kitűnt: a természettudós Martinau Henriette: a német philosoph nők: dr. Rubinstein Susanna, dr. Druskovitz Helén, Bender Hedvig.

Igaz, hogy ezek rendkívüli tehetségek, az emáncipáció érdeme, hogy tehetségük nem marad paralagon: és bizonyára nem minden nő, aki kenyérkeresetre s önállóságra vágyik, akarja az ő babérjait, hanem megelégszik a közepszerűséggel — mint a hogy igen kevés a lángész a férfiak között is s a közepszerű tehetségek mégis fentartják magukat s a társadalmat.

Igaz, hogy a fizikai erő kell a szellemi munkához, de nem kellene-e épen olyan egészségesnek lenni a feleségének és anyának — mondják meg az orvosok. És vajjon az az asszony, a ki anthropológiát és eszthetikát tanult, nem fog-e könnyebben lemondani a divat kártékony hóbortjairól, mint az, aki divatlapok után elégtit ki egyetlen életcéljait: a tetszeni végyási?

Mit árthatna a gyermeknevelésnek, ha az anyja pedagógiát tanult, ha öntudatosan képes vezetni gyermekei testi és szellemi nevelését. sőt még ha fiát esetleg latin vagy görög tanulmányban segíteni tudja? És árthat-e a házasság összhangjának, boldogságának, ha művelt férfinak művelt asszony az élet társa?

Nemhogy ártalmas volna, de ezeket az előnyöket fölébe helyezem valamennyi állítólagos hátránynak, mely az emáncipációból származhatnék?

És végre, hogy a legkényesebb kérdéshez nyuljak, miért ne tudná egy művelt vagy épen magasabb tudományokat végzett nő azt a főzést megtanulni, amit egy parasztszácsné megtanul.

repedezni s a legvénebb torony is megingott, végül a zene és énekkar a Gésákból Vuneci kupléjára gyujtott rá. Csoda-e uraim, ha ezt már nem bírták ki a falak és rakásra omlottak?

Hiszen közismert dolog, hogy a falaknak is fülek vannak s ha füleik vannak — rossz néven lehet-e venni tőlük, ha Gésák kupléjának első akkordjaira ledőltek?

— Nem, nem! Zugott az egész közönség. S a törvényszék egyhangulag fölmentette a vádlottakat. A publikum az ítéletet megéljenezte.

Igy derítette ki az első panamát az angol arkeologus.

S ezen az alapon most más bibliai panamákat kikutatásához fogott: például, hogy mi-féle csaló ékszerész lehet az, a ki az aranyborjut olyan anyagból csinálta, hogy az Mózes egy ökölcsepására összetört?

Flett.

De, ha ezt nem is tenné, saját szempontjából, talán jogosan kívánhat annyit egy nő, hogy kiválaszthassa, vajjon rántás kavarásának akarja-e berendezni életét, vagy magasabb eszmék tanulmányozására, szép művészetek élvezésére, a szellemi nagyságok megismerésére?

Amerika ezeken a kérdéseken s a kezdet nehézségein már túl van. Ha nem tekintjük is az amerikai nők bámulatos és önfeláldozó jótékonyági szereplését, a tudományos téren is sok érdemes adatra találunk. (Ezek Bentzon, „Les Américaineshez élles“ című munkájából idézem.)

Bostonban 1848-ban nyílt meg az orvosi fakultás a nők számára; ma ott mintegy 170 működő nő orvos van; Chikágóban 200, úgy hogy a női örültek házában kizárólag nő orvosokat alkalmaznak.

A New-Cambride egyetem női osztályának a Radcliffe collegének, Agaziz asszony az igazgatónője, Carey kisasszony a Philadelphia mellett levő M a n o r college dékánja.

Mindkét egyetem diplomái egyenrangúak a férfi egyetemével. — Százötven bentlakó tanuló van, — kik teljes szabadságot élveznek.

A Wellesley college 700 tanulót nevel, csupa nő tanárok vezetése alatt Shafer kisasszony matematika tanár az igazgató: 20 év alatt 7000 tanulója volt, kik közül 847 a legmagasabb doktori rangot elérte, — ezek között 500 tanár, 27 misszionárius a többi orvos és újságíró. — Mintegy 100 férjhez ment.

Az egyesült Államokban 170 női college van, 24, 851 tanulóval 547 férfi és 1648 nőtanárral.

A tanulók testi fejlődésére mindenütt nagy gondot fordítanak a szellemi nevelés mellett.

Állami tanítónő 244098 van alkalmazva, (csak 123,287 tanító) más állami hivatalokban 8209 nő és 6285 posta-főnök nő.

Sherbornban a női fogházban, az igazgatótól s az orvostól kezdve a papig s az utolsó felügyelőig csupán női alkalmazottak vannak.

Bostonban, a gyermekkórházban csupán nő-orvosok.

A nagytömegből egyes kiváló alakok hoznak díszeséget ujonnan fejlődött nőemáncipációra.

Sullivan asszony kiváló újságíró, a Herald vezércikk írója. — Gilmer kisasszony a „Critic“ című kitűnő folyóirat szerkesztője. Field Kate a „Washington“ című liberális lap szerkesztője.

Fletcher kisasszony, az egyetlen a kinek híres Harvard egyetemi diplomája van, kiváló ethnologus, aki évekig tanulmányozta az indiákat s ezért hosszas ideig közöttük élt. Hunt Mary, a vegytan tanára, óriási agtitációt fejtett ki a szesz italok fogyasztása ellen, mely hazájának egy átka.

Palmer-Potter asszony chikagói kiállítás egyik organizálója volt. Call kisasszony ideggyógyász, Stone Lucy, a nők politikai jogai előharcosa.

Ime néhány adat Amerikáról, ahol az annyira gunyult s annyira rettegett nőemáncipáció már virágzik és a hol annak ijesztő következményei épen nem lépnek fel, sőt ellenkezőleg, rendkívül sok más üdvös társadalmi reformnak forrása lett.

Ne féljünk tehát a nőknek magasabb

műveltséget adni, mert bizonyára nem a műveltség, hanem a műveletlenség az igazi átka minden társadalomnak.

A királyról.

— Régibb és újab apróságok. —

A császári jubileum alkalmából egész bokrétára való tarka virágot szedtek össze a bécsi lapok a király multjából. Bennünket különösen ez a kettő érdekel: Mikor 1863-ban az újból megtalált koronával Sezitovszky herceggel Bécsbe utazott, ő felségét rendkívül meglepte a remekművű koronázási ékszer.

— Valóban, nagyon szép! — szép szólott nagy elragadtatással a király.

— Hát még felséged fején milyen szép volna! — felelt, a kedvező pillanatot fölhasználva a hercegprimás.

— Nos, ez is meg lesz, kedves bibornokom, felelt nevetve a király.

*

Bécsben történt a másik eset is, Udvari ebéd volt, a melyen az épen Bécsben időző Tisza Kálmán is megjelent. Nagyon éhes volt a „generális“ és a király is észrevette, hogy kiválóan jó étvágya van miniszter elnökének.

Mikor az utolsó fogást, valami meleg ételt, befejezték, Tisza Kálmán rögtön egy körte lehámozásához fogott.

— Kedves T i s z a, jegyezte meg a király mosolyogva, ne egyék most hideg gyümölcsöt, hiszen csak az imént evet melegeget.

T i s z a Kálmán erre fölállt, meghajította magát és szintén mosolyogva így felelt:

— Felsőges, ur egy magyar miniszter elnöknek jó gyomrának kell lenni!

A király jóízűt nevetett erre a megjegyzésre, Tisza Kálmán megette a körtét és valóban semmi baja sem lett tőle.

*

1848-ban történt, még ő felségének trónra lépése előtt. Radetzky Olaszország elleni hadjáratán részt vett a király, a ki akkor tizenhétéves ifju volt s a Santa-Luciánál vívott ütközetben a legveszedelmesebb ponton foglalt állást.

Radetzky, a ki mindig a főherceg mellett volt, többek között ezeket írta a hadügyminiszternek:

„A lövegek igen gyakran közvetlen a főherceg lábai előtt estek le — s a főherceg az izgatottságnak legkissebb jelét sem mutatta.“

*

1849-ben Győr bevételénél az első zászlóalj élén akart a városba bevonulni a király.

Schlik tábornok, akit megijesztet az a nagy veszedelem, a melybe a felsőges ur bele akart menni, így szólott:

— Felsőges ur, ez az első eset és azt hiszem, az utolsó is, hogy e parancsának ellenszegülnöm kell. Bátorokodom megkérni felségedet, méltóztassék velem együtt a harmadik zászlóaljjal bevonulni.

És Ferencz József engedelmessékedett.

*

Mikor 1859-ben egy nagyon heves ütközetben észrevette, hogy az egyik ezred bátorsága csökkent, lóra pattant s az ezred élére állva, így szólott:

— ...őre, katonák, nekem is van feleségem meg gyermekem!
Ezek az epizódok is mutatják, a mit mindenki tud, hogy a király katonának is elsőrangú volt mindig.

Rendkívüli városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 7.

A közvilágítás ügyének rendezésében Debreczen város törvényhatósági bizottsága ülést tartott ma délelőtt a városháza nagytermében gróf D e g e n f e l d József főispán elnöke alatt.

Ennek a gyűlésnek volt feladata, hogy a régóta vajdó s már már igen fontos közvilágítás kérdését a megoldáshoz egy hatalmas lépéssel közelebb vigye. Városatyáink szép számmal seregltek fel a díszterembe s a gyűlés végéig megtartották érdeklődésüket.

A gyűlést ¼ 10 órakor nyitotta meg gróf D e g e n f e l d József főispán. Jelezve a gyűlést tárgyát, először is a tárgysorozatra kitérő névszerinti szavazást ohajtotta meg-ejteni.

Az első névszerinti szavazás a sortésvásár kibővítése folytán szükségessé vált telkek megszerzése felett, mivel harmadizben képezi a gyűlés tárgyát minden akadály nélkül megejtetik. A közgyűlés 54 szóval 27 ellen kimondja, hogy a szükségessé vált telkeket megveszi.

Másodszor a szováti kisebb birtokok mékenti értékesítése felett volna szavazás, de ez a jelen gyűlésen nem volt megejthető, így így a januári közgyűlésen lesz elintéztve.

Ezután áttér a közgyűlés a tulajdonképeni tárgyra a rendezésre váró közvilágítás kérdésére,

V e c s e y Imre tb. főjegyző előterjeszti, hogy mivel a városnak az augsburgi légszuszgyárral kötött szerződése lejár új pályázat kiírása vált szükségessé. Midez ideig két ajánlat érkezett be. Az augsburgi légszuszgyártól és az Egyesült Villamos R-szvénytársaságtól. A tanács ebben a kérdésben a következő álláspontot foglalja el. Küldjön ki a közgyűlés egy bizottságot, melynek tagjai tegyék alapos tanulmány tárgyává az augsburgi társaság ajánlatát. Targyaljanak esetleg más társaságokkal is, hogy könnyen összehasonlítsák tudjanak tenni, vajjon a házi avagy társaságok általi kezelés előnyösebb-e?

Hozzá szóltak a kérdéshez. Szabó Kálmán, ki a tanács javaslata ellen beszél. Márk Endre Szabó Kálmán nézetét osztja. Z á d o r Lajos, Szántó Győző el pedig a tanács javaslata mellett érvelnek. Szabó Kálmán azt is javasolja, hogy a közvilágítás ügyének minden irányban való előkészítésére vegyes bizottság a l a k i t a n d ó, — s e b i z o t t s á g b a a közgyűlés részéről ugyanannyi választandó, a hány tagja van a tanácsnak. Ez a bizottság 1899 márcz. 11 ig köteles a dolgot helyesen elkészíteni, s tanulmányok ajánlataira is terjeszkedjen ki. Végül kimutatandó mibe kerül a házi kezelésbe vétel, s mennyi befektetést, s rezsit igényel.

A közgyűlés S z a b ó Kálmán javaslatát egyhangulag elfogadta, mire titkos szavazás útján megválasztották a kiküldendő bizottság tagjait. A bizottságba beválasztottak: L o b i e c z k y Sándor, K i s s Albert, M á r k Endre, S z a b ó Kálmán, dr. B a k o n y i Samu, Z á d o r Lajos, S z e n t k i r á l y i Tivadar, dr. K i r á l y Ferencz K o m l o s s y Dezső, E r i t z Ernő, M á r t o n Imre, K a r d o s László.

Ezután a gyűlés véget ért.

N A P I H I R E K.

Debreczen, 1898. decz. 7.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— december 7. —

— Hűvös, — Száraz — Ködös. —

— **Borvizsgálat városunkban.** A pécsi borok hamisításának és az Engei ügynek hullámai valahára eljutottak városunkba is. Itt a martinkai, sesta kerti és egyéb homok kerti vinkók hazájában hol a polgárok pin-czéiben igazi borokkal telten állanak a hordók, szintén vizsgálatot, még pedig erélyes és e r e d m é n y e k b e n g a z d a g vizsgálatot tartanak és eszközölnék napok óta s kiderült, hogy Debreczen városában hol a kurta kocsmákban 34 krajezár az idei vinkó tartanak Engel féle p a n c s o l t b o r o k a t is, A rendőrségi vizsgálat mint derült égből a villámcsapás hirtelenül lepte meg különösen a fűszeres és szatócs üzleteket és kocsmákat s a gyanus kotyvalékokból temetelen mintát szedett össze. Dr. Szallay a városi vegyész laboratóriumát egészen megtölti majd a sok zagyvalék — miket a jóhiszemű közönségnek adogatott be eddig sok kocsmáros és szatócs. Igaz elismerés kíséri városunk főkapitányának B o c z k ó Sámuelnek ezen erélyes intézkedését. A napok óta folyó vizsgálatokról eddig az ügy érdekében hallgattunk s most mikor sajnálattal látjuk, hogy városunkban is milyen sok h a m i s b o r v a n, tesszük közhírré, hogy a közönség ne csak rossz tréfákhoz alkalmazza az »Engel féle borokról» megjegyzéseit, de tényleg ovakodjék a festett egészségtelen borok vételétől. Az első és második valamint a harmadik kerületben igen sok hamis bort koboztak el. Lapunk hasábjain különben mindazon kereskedők és kocsmárosok neveit kiknél hamis bort találtak közhírré fogjuk tenni.

— **A tisztviselők érme.** A belügyminiszteriumból 509 jubileumi érme érkezett a főispáni hivatalba ma. Az érme szallagja piros és fehér selyem és igen jól autat. Az érme két törvényhatósági és községi tisztviselő között osztják szét. Az igazságügyminiszter is több érmet küldött szintén ily czélből.

— **Vasuti karambol a pályaudvaron.** Ma reggel az államvasutak helybeli állomásán a reggel berobogó n.-létai vonat egy tartalék mozdonyal ütközött össze a helytelen válto állítás következtében. Az ütközés különben elég szerencsés kimenetelű volt, a mennyiben a vonaton ülőknek az ütközés okozta ijedségen kívül semmi bajuk nem történt, csak egy pár kocsi sérült meg jelentéktelenül. Ma reggel rémes hírek keringtek városunkban a pályaudvaron történt nagy vasuti szerencsétlenségről. — Egyik-másik elbeszélő a vasut roncsai közül kiásott és halva talált áldozatokról uesélt rémes történeteket, miből csak a fenti tények igazak.

— **Esküvő.** Diszes esküvő volt tegnap H. Szoboszlón Dr. S i m o n Gáspár városi orvos szép és kedves leányának P i r o s k á nak esküvő örök hűséget dr. N o h l Lajos b. szilvási körorvos. Az esküvőt a menyasszony szüleinek lakásán gazdag lakoma követte.

— **A sebes hajtás vége.** Gyarmathi István hentes kocsija tegnap gyors vágatásban rohant a Csapó-utczán. B a l o g h József tanyán lakó ember egy utca fordulónál az átjárón keresztül akart menni, de a rohanó kocsi elütötte. Kezét és lábát zuzták össze a kerekek. A sérültet ápolás alá vet-

ték. Gyarmathy kocsisa ellen pedig gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt elrendelték a vizsgálatot.

— **A multság vége.** A Csapó kertben K i s László arról nevezetes, hogy nem ő az ur a háznál. hanem a felesége Nyelves, kardos asszony a menyecske, ki bizony nem enged a negyvennyolczból. A szomszédok sokszor bosszantották K i s Lászlót, hogy hiszen ő az asztal alatt parancsol.

— Nem úgy van az — dörmögte Kis László, ugy szűr alatt.

— De biz úgy — mondogatták a szomszédok.

Kis László sokszor gondolkodott, mi képen rázhatná le a zsarnoki igát, de bizony sohase tudta megtenni. Tegnap hogy hogynem berugott. Mámorosan a bortól betámolygott a szobába s elkezdett éktelenül orditozni. Hitves társa nem szólt egy szót sem, hanem egy nyujtófával végig verte az urát. A férj egy pillanat alatt dühbe jött. Sok évi méltatlan bánásmód mind eszébe jutott, végtelenül elkeseredett. Elkeseredésében úgy pofon vágta élettársát, hogy annak három foga menten kiesett. A menyecskét a nagy bátorság annyira zavarba hozta, hogy csak reggel fele tért magához. Elhatározta, hogy válni fog s az egész ügyet feljelentette az illetékes hatóságoknak.

K i s Lászlót pedig mint a b á t o r férjek eszményképét ünneplik most a Csapó kertben.

— **A kabáttolvaj.** Tegnap estve nagy néptömeg csődült össze a kistemplom előtt. Élvezettel hallgatták két ember szóváltását, kik közül az egyik vékony fekete kabátban didergett, míg a másikon egy prémes bunda, s alatta egy jó téli kabát diszelgett. — A két ur közül az egyik tolvaj másik káro-sult volt. Egy üzletből, mely a piac utczán van emelte el a tolvaj ur a b u n d á t, s szaladt vele egész a kis templomig. — Itt azonban utólrta a nemezis, mert a meglopotott tulajdonos utólrta, nyakon csipte, s a legközebbi rendőrszéknek adta át. Természetes, hogy a bundát letétette a jogtalanul bitorlóval.

— **A jogások tánczestélye.** A helybeli jogakadémia derék hallgatói az idei farsangon is kiveszik részüket a multságokból. Három tánczestélyt rendeznek, melyek közül az első ma lesz a Margit-fürdő dísztermében. A mint halljuk, a rendezők mindent megtesznek az est sikere érdekében, gyönyörű s elmés tánczrenddel lepik meg a hölgyeket, a cigány muzsika a legjavából lesz, úgy, hogy legjobb lélekkel ajánlhatjuk a közönség figyelmébe a sikerültnek ígérkező estélyt. A tánczestély jótékony czélját elősegítő felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség.

— **Az utolsó szabóháboru** Ez a háboru pedig Biharországnak a székvárosában, Nagyváradon tört ki. a magyar szabók és a szürszabók között, az ok pedig, a miért támadt, pár magyarnadrág, dolmány és zeke . . . Ugy történt a dolog, hogy egy becsületes nagyváradi szürszabómester igen csinos magyarruhát szabott. A deli ifju legényeken gyönyörűen feszült a ködmön, pompásan állt a szük nadrág s hamarosan elment a hire az ügyes szabónak. Hanem nagy riadalom támadt erre a magyar szabók között. Mert tudni kell, hogy a szürszabó és a magyar szabó között bizonyos különbség vagon. mert míg az egész testre való ruházatot készíti ez, esudán a szürszabásban ragyogtathatja művészetét amaz.

Igy történt ezután, hogy a mikor először a szép szó, később a fenyegetés mitsem használt, a magyar szabók az egy szürszabó ellen megindították a háborút, vagyis modern kifejezéssel élve, a — pört. Mindenik fél ősi régi jogaira hivatkozott, a per folyamán számos avult írást bontogattak ki és régi dicsősége a pompás, férfias és bájos magyar viseletnek megegyszer diadalmasan ragyogott elő. Aztán vége lett... A szürszabó elvesztette pörét: a kinek szürszabás a mestersége, nines joga magyar ruhákat is varrni, szólt az ítélet. De nem is lett volna magyareMBER a szürszabó ha ebben az ítéletben megnyugodott volna Noosza fellebbez a városi magisztrátushoz, elítéli ez is: föl hát a miniszterig, apellál ismét. És most az m. kir. kereskedelemügyi miniszter fogja eldönteni, kinek van igaza, mielőtt azonban ezt tenné véleményes jelentést kér az Országos Ipari és Kereskedelmi Minisztertől, hogy vajjon mi is hát a különbség a szürszabó és a magyar szabó között és el kell-e tiltani azt a ki szürököt szab, mindenről, a mi magyar ruha? Így végződik be majd ez a küzdelem; a szabók harci fegyverek helyét újra tűt ragadnak s mivel egyrészt a magyar ruhát viselők száma egyre fogy s a módern szabóknak okuk nines verakodni, el fog vele mulni az utolsó szabó-háboru.

— **Budapesti zurnalisztika.** Kossuth Ferenc országgyűlési képviselő az „Egyetértés” redakciójában viselt főmunkatársi állásától soko dalu elfoglaltságára való hivatkozással a tegnapi napon megvált.

— **Öngyilkos örmester.** Valami különös balvégzet kísért a szegedi utaskaszárnyában is. Amióta megnyitották, négy katonája kívánkozott már ki az életből. Tegnap Gerberics örmester lett öngyilkossá. Nem a katonamundér szorította a szerencsétlent, a szive fájt szegénynek. Szerelmes volt és egész vitézi mi volta összetörpült a tartalmas érzés erejétől. — És amikor tegnap rossz hírt kapott a kedvese felől, nem bírta tovább a nagy gyötrelmet és a Mannlicheerrel átlította a szívét. Azt beszélék, hogy a fővárosban hagyta a menyasszonyát, aki szívvél-lélekllel hozzá ragaszkodott, a nagy szép szál emberhez. De a rokonai máshoz erőltették, a leány sokáig ellentállott, de mikor azt tapasztalta, — hogy a küzdelem egyenlőtlen és kénytelen lesz engedni rokonai kívánságának, mérget vett, hogy elemészse magát. Ezt a hírt kapta Gerberics és ez úgy hatott rá, nyomban a fegyverét fogta és örökre csendesítette el a szívét, a mely annyi gyötrelmet szenvedett a katonai mundér alatt. A szerencsétlen szörnyet halt.

— **A debreczeni Polgári Kör** ideiglenes bálrendező bizottsága már megalakult és erősen dolgozik azon, hogy a farsangban rendezendő bálja az előbbiekhöz méltó sikerrel menjen végbe. Előre is felhívjuk a bálózó közönség figyelmét e nagyszerűnek ígérkező mulatságra.

— **Vivóverseny.** A Debreczeni Tornaegetlet vivómesterének, Nagy Kálmánnak tanítványai f. hó 17-ike körül zártkörű házi vivóversenyt tartanak, az egyetlet péterfiatczai tornacsarnokában. A versenyt a tornahelyiségben batyu multság fogja követni. Több tagu rendezőség buzgólkodik már a sikeren Meghívók balépti jegyül fognak szolgálni a verseny megtekintésére és a multságban való részvételre. Kértnek azon tornaegyleti tagok, kik a rendezésben még részt ohajtanának venni, sziveskedjenek e czélból a vívóteremben kitett iven 6—7 óra

között, vagy Töppler Ottó urnál levő iven (Debreczeni Első Takarékpénztárnál) nevüket feljegyezni. — A vivás nemes sportja iránt érdeklődők figyelmét felhívjuk a versenyre.

— **A polgári kör bálja.** Az ideai farsang jó sikerének elő hírnöke, hogy a „Polgári-kör” ez idén már egy bizottságot küldött ki Kék i Sándor elnökelete alatt, január második felében tartandó fényes báljának előkészítésére. — A bál a kör régi híréhez méltó lesz és tudjuk, hogy e kis hírünkkel örömet szerzünk kedves tánczra kész olvasónkink körében.

— **Szentes János megnősült.** Tegnap minden kávéházban erősen tartotta magát az a hír hogy Szentes János, ki az ő jó barátainak csak Jankó, titokban megházasodot. Különösen hitelt adtak e hírnök a központi kávéház kerék asztalának törzsvendégei, kik Jankót már időtlen idők óta nem látták kávéházban.

— Bizonyosan szív ügy tartja vissza — volt a vélemény.

János azonban mint ma bebsületszavára mondotta nem szerelmes, nem is akar nősülni hanem azért bujkál, mert a legutóbbi időkben folyton bosszantják. Ugyanis az ipar testület megalakításakor Szentesi Jánost megválasztották bizottsági tagnak. Az újságolvasók természetesen ráfogták, hogy ez nem más mint Szentes Jankó — vége hossza nem volt a gratulációok. Már pedig Jánost ez nagyon dühösítette, jobban mint Fenyéri Mórt annak idjéken a Paty du Clam esete, s elhatározta, hogy elzárkózik a világ elől. Színházba is álrühába ment. A milyen peches ember szegény ezzel is megjárta. A színházból kölcsönözött ruhákból felöltözött magyar menyecske-kének, de amint kilépett az utcára a randörök igazolásra szólították fel majd elesipték, s egy éjt ott töltött a priesesen.

Ezért z á r k ó i k hát el a m a g á n y o s s á g b a. — És bár rosszul esik is neki hogy álhireket terjesztek róla de nem tehet másképen.

— **A kóbor cigányok ellen.** Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága feliratot intézett a képviselőházhoz a kóbor cigányok ellen törvényhatósági uton életbeléptetendő rendszabályok érdekében, A felirat hivatkozik arra, hogy a nomád cigányok legutóbbi időben annyira elszaporodtak, hogy garázdálkodásuk már közrendészeti szempontból sem tűrhető meg. Nem ritkán 20—30 tagból álló cigány karaván üti fel sátrát a falvak végén és szemtelen tolvajlásuk ellen hiábavál a védekezés. Egyöntetű rendszabályokat kell tehát ellenük alkalmazni az egész országban és erre kéri a felirat az országgyűlést. A feliratot pártolás végett megküldötték Debreczen város törvényhatóságának is.

— **Dohánybevéltés ideje.** Debreczen sz. kir. város területén a dohány bevéltési határidő 1898 december hó 12-én kezdődik és 1899. év február hó 14-én végződik. Debreczen 1898. decz. 5. A városi tanács.

— **Köszönetnyilvánítás.** A népkönyhájavára tek. Komlóssy Arthur főjegyző ur egy vidám társaság megbízásából „felköszötnök megváltása” czimén 20 frtot küldött be, melyért fogadják a szükölködők nevében hálás köszönetemet. Debreczen 1898. december 6. Szücs Kálmán önegyl. pénzt.

Színház.

M Ű S O R.

Szerdán, decz. 7-én bérlet 55. sz. „A. Gascogne” új betanulással, először: A gascogne nem es. Regényes víg opera.

Csütörtökön, decz. 8-án, másodsor, bérlet 56. sz. „B.” Ugyanaz.

Pénteken, decz. 9-én bérlet 57. sz. „C.” Ujdonságul, először: A hálókocsik ellenőre. Vigjáték 3 felv.

Szombaton, decz. 10-én bérlet 58. sz. „A.” Ugyanaz.

Vasárnap, decz. 11-én délután: A gyimesi vadvirág; este fél 8 órakor, bérletszünetben, ujdonságul, először: Talmi herceg nő. Eredeti nagy operette 3 felvonásban. Irta: Kövessi A. Zenéjét szerzette Konti József.

Gésák.

Ez a kedves zenéjü angol bohóság tegnap este újból diadalmasan vonult be a debreczeni szinpadra. Szives örömet nézte végig a közönség úgy a gésák mint Wuntsi és az angol tiszték bohóságait, mert egyik kaczagtató jelenet kárpótolt mindenkit még a sok fogyatkozásért is. Egyedül a vig elem képviselőinek köszönhető, hogy a Gésák újból diadal aratott mert Sziklay, Fenyéri és részben R. Serfözy Zseni voltak azok, kik vidámságukkal uralták a szinpadot. F. Kállay Lujza tegnap határozott indispozitíóval küzdött. — Énekszámai nem sikerültek úgy, mint a hogy vártuk volna. Játéka sem tudott felmelegíteni. Ez annál inkább csodálatos, mert tavaly legnagyobb sikereit ép a Gésákban aratta. Mezei mint Fairfax jól énekelt, ez ellen semmi kifogásunk sinks, de összjátékában sok hiányosságot észleltünk. Sziklay Wuntsi ja kabinet alakítás volt, úgy szintén Fenyéri Imári márkija is. Jobb Imári márkij alig van a magyar szinpadon mint a mit ő tegnap bemutatott. Annyi életet, humort, kedelyt öntött abba a lehetetlen alakba, hogy a közönség nem győzött eleget kaczagni. Serfözy Zseni szépen énekelt, de az a táncz a mit bemutatott valami különös volt. Nem tudjuk honnan tanulta, de hogy máshol kikaczagják vele az tény! A kar kitett magáért, míg a zenekar ismét tündökölt a bizonytalansággal. Znojemszky erős keze alig tudta féken tartani. Elismerést érdemel a rendezés is.

* **Színházi hírek.** Folyó hó 9-én pénteken adja szintársulatunk Bisson szellemes és kaczagtató vigjátékát: „A hálókocsik ellenőre”. A darab ez év elején került színre először a vigszínházban és azóta állandó vonzerejét képezi a feleti színház repertoárjának. És méltán, mert a darab kitűnő szellemmel van megírva, mint Bisson más darabja is. Sorr következik benne a legnevetetőbb és kaczagtatóbb helyzetek, melyek állandó derűtségben tartják a közönséget. Mulatságos szerepet juttatott a szerző darabjában a fonografnak s ha jól tudjuk, a fonografnak, mint vigjátéki tárgynak, ez az első szereplése.

A darab kiosztása a következő: Gedefroid György — Tanay F., Godefroid Alfréd Odry, Montpepin, Fenyéri, St. Madurd Roul Bartha, Charhonnean, Sziklai, Labordase Székely, Godefroid Lucienne T. Halmi M. Montpapinné Kiss Irén, Charbonnean F. Csigaházy Etel, Rosine, Szabó Irma, Angela Cserényi Adél.

Felhívjuk a közönség figyelmét az élvezetes estére.

Az ipartestülethez!

Mindazok, kik az ipartestület megalakításán éveken át fáradoztak mindazok, kik megalakulása ellen ugyanoly hosszú éveken keresztül tiltakoztak, végre november 28-án egymásnak békejobbót nyujtva, városunkban egyetértőleg megalakították az ipartestületet, mely úgy a város mint különösen iparunk fej

lesztésére s az iparos osztály messze kiható előnyére, mondjuk dicsőségére válik.

Ugyancsak a fentemlített napon megválasztották az ipartestületi elnököt, 36 tagból álló előljárósági és 12 póttagot is — már itt meg kell említenünk, hogy a megválasztottak ellen semminemű kifogásunk nincs, még is nagyon óhajtottam volna ha egyes társulatoktól, mint például a Csizmadia és Timár társulatokból — mivel mindkettő aránytalanul több taggal rendelkezik a többi iparos társulathoz — többeket választottak volna be az Előljáróságba.

Tehát ne a kevés taggal bírókkal jöttek volna egyforma elbánás alá, hanem tagjaik arányához képest legalább 4-6 taggal lettek volna az előljáróságban képviselve, annnyival is inkább, mert azon hely betöltésére köztük nagyon sok érdemes lett volna.

De már másképp történt.

Lesz azonban alkalmunk egymást — mint jó barátok s testületi tagok — megismerni s majd annak idején ezen tévesztés — hisszük helyre hozva, kiegyenlítő lesz.

Erre pedig éppen kínálkozik az alkalom.

Bekövetkezett az az idő, hogy a még beöltendő állásokra, mint: jegyző, irodatiszt, előljáró, stb. pályázat hirdettetett, bizonyára szükséges — hogy ily nagy város ipartestülete erős alapokon nyugodjék: ügyeinek intézésében egy kezdetben, mint folytonosan a meglévő s á g és igazság vezérrelje. Elvárhatjuk tehát, hogy az ipartestületi elnök valamint a 36 tagból álló igazgatóság — iparos érdekét és az ipartestület méltóságát és tekintetét — igaz lelkiismerete szerint békesség és egyetértéssel áthatva a beérkező pályázati kérvények tulajdonosai közül olyan pályázókra adják szavazataikat, kik iparostársaink helyzetét ismerve, így azok tekintélyét védvé, minden előforduló ügyes-bajos dologban szakszerűen, igazságosan, méltányosan s emellett mint emberszerető egyének járjanak el. Ilyenek pedig vannak.

A pályázatra becsátott állások közül meg kell említenem a két legfőbbet: 1 ször a jegyzői, 2-szor az irodatiszti állást. Mindenképpen állás igen fontos.

Előbbi az iparosok ügyeit bajait, intézi, orvosolja, a gyűlések jegyzőkönyveit vezeti, stb. a másik az irodatiszt, a jegyzőnek segítségére van.

Szükséges, hogyha lehet — mindkettő, de legalább az egyik okvetlen iparos legyen mert az iparosok javát, az iparosok sorából kikerült egyén mozdíthatja elő legjobban. Az iparhatóságoknál eddig végzett iparügyi dolgok nagy részét ama két egyén fogja ezután végezni.

Hiszük, hogy olyan egyének lesznek megválasztva, minőket fentebb említettem, t. i. értelmes, lelkiismeretes és kedvelt iparosok.

Az ipartörvény azt mondja, hogy az ipartestületi ügyek irodai vezetésére jegyző választatik az Előljáróság által, ha lehet az iparosok — esetleg a nem testületi tagok sorából is. Tehát az iparos nem hogy kizárva volna, de első sorban illetékes.

Mi ugyan nagyon óhajtanók, hogy az említett két állás helybeli lakosokból s lehetőleg az iparosok sorából töltsék be; mert azt hisszük, minden tagnak jól fog esni, ha majd a hivatalos helyiségben — hol ügyes-bajos dolga orvoslásáért megfordul — nem idegen tisztviselőket, hanem sorából kikerülteket lát, mint ez más ipartestületekben is évtizedek óta van.

Most pedig — mielőtt az Ipartestület városunkban sokak által oly régen várt, nagyfontosságú működését megkezdene — mondjunk köszönetet mindazoknak, kik ennek létesítésén fáradoztak, de mondjunk köszönetet azon iparos társainknak is, kik az alakulás és választás előtt az ipartestület megalakulása ellen voltak a választás napján mégis olyan szerényen s iparosokhoz illő módon viselkedtek. — Ezzel a jövő békéjét alapították meg.

Köszönet illeti az iparhatóságnál levő tisztviselőinket is, kik eddig az iparosok számtalan ügyeinek elintézésén lankadatlanul fáradoztak s még fáradoznak is.

Végre köszönetet mondunk azon iparos társainknak is, kik a jó békességért egyet értésért és a közjóért jobbjukat nyújtották. — Ohajjuk azért közakarattal, hogy a városunkban megalakult Ipartestület messze kiható dicsőségre emelkedjék s iparos társaink előnyére, boldogulására az idők végéig virágozzék!!

Debreczen, 1898. december 6.

Egy iparos.

Igy beszél egy ur!

(Büntetőjárási bírósági tárgyalás.)

Önök tisztelt bíró ur, aki hivatalból is diszkrét, megvallhatom, hogy gyűlölöm e hangversenyeket, meg a színházakat. Azért mondom ezt titok peesétje alatt, mert a koncert- és színház smokság már a legalsóbb néposztályokat is inficiálta s aki nem hódol neki, azt kikiáltják műveletlennek. Szóval nem szeretem sem a koncerteket, sem a színházakat. Jöhet ide Rossini, Salviui Zaccioni vagy Mascagni, mutogassák a bibliás embert, a Bibliás asszonyt, Jáfetet valamennyi feleségével és a molnárt gyermekeivel — oda se neki! Inkább holmi csicsogó-téri ködfátyolkepes kávéházba megyek. Oda elvihetem a kutyámat is.

— A dologra, a dologra! — sürgeti a bíró.

— Kérem. Hát tetszik tudni bíró ur, egyszer éppen pipafülsibe merülve és kényelembe helyezkedve ülök egyik szobámban. Mert több is van kérem.) Valaki kopogott az ajtón.

— Tessék! — szólok mérsékelt udvariassággal. Az ajtó kinyílik és belép Árkai Mór.

— Nagyságos ur — szólott alázatos üdvözlés után — a humanizmus nevében jövök ide. Nagy kérésem volna.

— Beszéljen! — mondtam nyájasabban, mert leereszkedő modoru vagyok, s különösen ha jótékonyaságról van szó, igen ellágyulok.

— Arról van szó, nagyságos ur, hogy a Magyar Asztaltársaságok Jótékonyasági Osztályának elnöksége arra kéri általam legalázatosabban, kegyeskednék a társaság alapító tagjai sorába belépni.

— Nagyon sajnálom feleltem. De ezt nem tehetem. Belefáradtam már az alapításba. — Tudja kedves barátom, én alapítottam egy üzletet, az felvirágozott, alapítottam családot, az is fölvirágozott. De többet nem kérek az alapítás dicsőségéből.

— De térjen már a dologra! sürgette ismét a bíró.

No jó. Hát ezután így szólt Árkai:

— Hátha alapító tag nem is akar lenni, vegyen legalább jegyeket a 26-iki koncertre.

— Brrr! — mondtam összerázkódva. Jegyeket? Soha! itt van tíz forint, vigye, de én el ne menjek oda!

— A tíz forintot hálásán köszönöm, a társaság az onban örök hálával tartozék nagy ságodnak, ha ssemélyes megjelenésével az ünnepegy fényét emelni kegyeskedjék.

— Csakugyan? kérdeztem. Jólesett hiúságomnak ez a meghívás.

— Igen, még pedig nagy mértékben.

— Hm. Majd gondolkodom.

Ezután rövid cerelet tartottam még aztán elbocsátottam Árkait.

Egy álló hétig folyton töprengtem, elmenjek e arra a koncertre? A hiúság és a zene iszony örületes tusát vívtak bennem és sajnos, a hiúság győzött. Elmentem.

Tisztelt bíró ur!

Én segitettem Boszniát okkupálni, láttam ablakomból a Kossuth-tüntetések, a véderő hecczeket, a legutóbbi müegyetemi ostromot s még sok más ütközetet, de olyan hörgést és jajveszékelést, a melyet néhány éneklő fiatal ur és kisasszony azon a koncerten elkövetett, olyant nem hallottam még soha! Szabadulásról pedig szó sem lehetett, ugy k ö r ü l v e t t e k, különösen a nagyobb térfogatu asszonyok.

— Hát a kedves feleségét mért nem hozta el? — kérdezték valamennyien.

— Sokkal jobban szerettem, feleltem őszintén és rettenő haragom kitörni készült már. Mit esürjem esavarjam a dolgot, bizony megfontolt ezándékom volt, — hogy Ákai Mór, aki ilyen kellemetlen helyzetbe hozott, fölképelem. — És szándékomat végre hajtottam. — Mikor ő kiment a folyosóra, én utánna mentem — a többit már tudja a bíró ur.

— Még most is fáj, hacsak eszembe jut, nyögött a panaszos.

— Minek ártja bele magát ily dolgokba? Mi köze magának a más bajához? Különbent azt hiszem, az az egész jótékony czél csak szédelgés.

— Hallja, — bíró ur, még most is sérteget!

— Megtiltom az alperesnek, hogy a panaszoszt sértegesse!

— Hát jól van Beismerem, hogy a czéljuk jótékony volt, de az eszközük bizony nem volt az! Különbent belátom, hogy hibáztam, de meintségem az, hogy a koncerten való megjelenésem a panaszos büne.

— Hajlandó tehát tölem bocsánatot kérni?

— Igen. Ezennel tisztelettel bocsánatot kérek.

— És én megbocsátok, felelt némi fölény nyel a panaszos.

— Helyes! szólt a bíró. — Így beszél egy ur!

CSARNOK.

Vén tudós.

— Elbeszélés. —

Jázmintól.

— Pfüj, de kimelegedtem — törülgette magas izzadt homlokát B a r t a l Balázs ügyvéd ur, a mint szobájába lépett.

Leánya elébe futva, segitette róla a felöltöt levenni.

— Mi az oka sietségednek apa? — kérde.

— Mindjárt elmondom. Hát te mit csinálsz itt?

— Iróasztalodat rendeztem, nagyon rendetlenül volt szét szórva rajta a sok irat.

— Jó kis gazdasszony vagy, mindenre ügyelsz — simogatta meg leánya arcát. Új le mellém Mariskám valamit kell veled tudatnom.

— Fontos dolog?

— Lehető legfontosabb. Hány éves is vagy te gyermekem?

— Tizen

— Hm, n

dolgozásu leán

— Minde

— Ezt sz

teni. Figyelj

kezni, a kit n

gagnod. Az il

házuhoz s c

megkedveltes

Téged ar

megnyerted te

iratot, ma itt l

— Mért n

régen apa?

— Felesle

szoktam addig

san nem tudó

tárjak előttd

az lesz a te jö

— De én

hátha én neke

fogom tudni sz

— Ej, me

szív zavára k

az ész paranc

tosítva legyen

sánál fogva is

feleljen.

Szerelem

ideig-óraig tart

párolog, nem r

moru rideg va

Mariska, a

regényesebb le

hogy az ilyen

nem szorult vo

mondá:

— Ez mé

egy fiatal szive

veteled hogy

szeret.

— Nem

Valami bolond

ve, hogy így b

Hallgas

omber, egy tu

akire ő ráveti

— Enged

mégsem kény

— Micsoc

hősen az ügy

lenkezni mers

punktum! Eg

többé. Most m

rok. A vendég

készüljeteke a

A leány

és kis szobája

reservét.

— Ez mé

ség. Még csak

szóll hozzá a

igéri, mintha v

zsarnokság!

Pedig az

dolatra is. O

valami regény

nem olyan kö

Ugysem

hez, aki valan

zai ember leh

csupán. Vagy

életét magáé

féltekenységé

Nem ne

nőül, nem ak

lesztésére s az iparos osztály messze kiható előnyére, mondjuk dicsőségére válik.

Ugyancsak a fentemlített napon megválasztották az ipartestületi elnököt, 36 tagból álló előljárósági és 12 póttagot is — már itt meg kell említenünk, hogy a megválasztottak ellen semminemű kifogásunk nincs, még is nagyon óhajtott volna ha egyes társulatoktól, mint például a Csizmadia és Timár társulatokból — mivel mindkettő aránytalanul több taggal rendelkezik a többi iparos társulathoz — többeket választottak volna be az Előljáróságba.

Tehát na a kevés taggal bírókkal jöttek volna egyforma elbánás alá, hanem tagjaik arányához képest legalább 4-6 taggal lettek volna az előljáróságban képviselve, annnyival is inkább, mert azon hely betöltésére köztük nagyon sok érdemes lett volna.

De már másképp történt.

Lesz azonban alkalmunk egymást — mint jó barátok s testületi tagok — megismerni s majd annak idején ezen tévesztés — hisszük helyre hozva, kiegyenlítő lesz.

Erre pedig éppen kínálkozik az alkalom.

Bekövetkezett az az idő, hogy a még beöltendő állásokra, mint: jegyző, irodatiszt, előljáró, stb. pályázat hirdettetett, bizonyára szükséges — hogy ily nagy város ipartestülete erős alapokon nyugodjék: ügyeinek intézésében úgy kezdetben, mint folytonosan a m e l t ó s á g és igazság vezérelje. Elvárhatjuk tehát, hogy az ipartestületi elnök vala mint a 36 tagból álló igazgatóság — iparos érdekét és az ipartestület méltóságát és tekintetét — igaz lelkiismerete szerint békesség és egyetértéstől áthatva a beérkező pályázati kérvények tulajdonosai közül olyan pályázókra adják szavazataikat, kik iparostársaink helyzetét ismerve, így azok tekintélyét védve, minden elforduló ügyes-bajos dologban szakszerűen, igazságosan, méltányosan s emellett mint emberszerető egyének járjanak el. Ilyenek pedig vannak.

A pályázatra bocsátott állások között meg kell említenem a két legfőbbet: 1 ször a jegyzői, 2-szor az irodatiszti állást. Mindenképpen állás igen fontos.

Előbbi az iparosok ügyeit bajait, intézi, orvosolja, a gyűlések jegyzőkönyveit vezeti, stb. a másik az irodatiszt, a jegyzőnek segítségére van.

Szükséges, hogyha lehet — mindkettő, de legalább az egyik okvetlen iparos legyen mert az iparosok javát, az iparosok sorából kikerült egyén mozdíthatja elő legjobban. Az iparhatóságoknál eddig végzett iparügyi dolgok nagy részét ama két egyén fogja ezután végezni.

Hiszük, hogy olyan egyének lesznek megválasztva, minőket fentebb említettem, t. i. értelmes, lelkiismeretes és kedvelt iparosok.

Az ipartörvény azt mondja, hogy az ipartestületi ügyek irodai vezetésére jegyző választatik az Előljáróság által, ha lehet az iparosok — esetleg a nem testületi tagok sorából is. Tehát az iparos nem hogy kizárva volna, de első sorban illetékes.

Mi ugyan nagyon óhajtanók, hogy az említett két állás helybeli lakosokból s lehetőleg az iparosok sorából töltsék be; mert azt hisszük, minden tagnak jól fog esni, ha majd a hivatalos helyiségben — hol ügyes-bajos dolga orvoslásáért megfordul — nem idegen tisztviselőket, hanem sorából kikerülteket lát, mint ez más ipartestületekben is évtizedek óta van.

Most pedig — mielőtt az Ipartestület városunkban sokak által oly régen várt, nagyfontosságú működését megkezdené — mondjunk köszönetet mindazoknak, kik ennek létesítésén fáradoztak, de mondjunk köszönetet azon iparos társainknak is, kik az alakulás és választás előtt az ipartestület megalakulása ellen voltak s a választás napján mégis olyan szerényen s iparosokhoz illő módon viselkedtek. — Ezzel a jövő békéjét alapították meg.

Köszönet illeti az iparhatóságnál levő tisztviselőinket is, kik eddig az iparosok számtalan ügyeinek elintézésén lankadatlanul fáradoztak s még fáradoznak is.

Végre köszönetet mondunk azon iparos társainknak is, kik a jó békességért egyet értésért és a közjóért jobbjait nyújtották. — Ohajjuk azért közakarattal, hogy a városunkban megalakult Ipartestület messze kiható dicsőségre emelkedjék s iparos társaink előnyére, boldogulására az idők végéig virágozzék!!

Debreczen, 1898 december 6.

Egy iparos.

Igy beszél egy ur!

(Büntetőjárásbíróági tárgyalás.)

Önök tisztelt bíró ur, aki hivatalból is diszkrét, megvallhatom, hogy gyűlölöm e hangversenyeket, meg a színházakat. Azért mondom ezt titok pecsétje alatt, mert a koncert- és színház smokság már a legalsóbb néposztályokat is inficziálja s aki nem hódol neki, azt kikiáltják műveletlennek. Szóval nem szeretem sem a koncerteket, sem a színházakat. Jöhet ide Rossini, Salviui Zaccari vagy Mascagni, mutogassák a bibliás embert, a Bibliás asszonyt, Jáfetet valamenyi feleségét és a molnárt gyermekeivel — oda se nekik! Inkább holmi csicsogó-téri ködfátyolképes kávéházba megyek. Oda elvihetem a kutyaamat is.

— A dologra, a dologra! — sürgeti a bíró.

— Kérem. Hát tetszik tudni bíró ur, egyszer éppen pipafülsibe merülve és kényelembe helyezkedve ülök egyik szobámban. Mert több is van kérem.) Valaki kopogott az ajtón

— Tessék! — szólok mérsékelt udvariassággal. Az ajtó kinyílik és belép Árkai Mór.

— Nagyságos ur — szólott alázatos üdvözlés után — a humanizmus nevében jövök ide. Nagy kérésem volna.

— Beszéljen! — mondtam nyájasabban, mert leereszkedő modoru vagyok, s különösen ha jótékonyaságról van szó, igen ellágyulok.

— Arról van szó, nagyságos ur, hogy a Magyar Asztaltársaságok Jótékonyasági Osztályának elnöksége arra kéri általam legalázatosabban, kegyeskednék a társaság alapító tagjai sorába belépni.

— Nagyon sajnálom feleltem. De ezt nem tehetem. Belefáradtam már az alapításba. — Tudja kedves barátom, én alapítottam egy üzletet, az felvirágozott, alapítottam családot, az is fölvirágozott. De többet nem kérek az alapítás dicsőségéből.

— De térjen már a dologra! sürgette ismét a bíró.

No jó. Hát ezután így szólt Árkai:

— Hátha alapító tag nem is akar lenni, vegyen legalább jegyket a 26-iki koncertre.

— Brrr! — mondtam összerázkódva. Jegyket? Soha! itt van tíz forint, vigye, de én el ne menjek oda!

— A tíz forintot hálásán köszönöm, a társaság az onban örök hálával tartozék nagy ságodnak, ha ssemélyes megjelenésével az ünnepegy fényét emelni kegyeskedjék.

— Csakugyan? kérdeztem. Jólesett hiúságomnak ez a meghívás.

— Igen, még pedig nagy mértékben.

— Hm. Majd gondolkodom.

Ezután rövid cerelet tartottam még aztán elbocsátottam Árkait.

Egy álló hétig folyton töprengtem, elmenjek e arra a koncertre? A hiúság és a zene iszony örületes tusát vívtak bennem és sajnos, a hiúság győzött. Elmentem.

Tisztelt bíró ur!

Én segitettem Boszniát okkupálni, láttam ablakomból a Kossuth-tüntetések, a véderő hecczeket, a legutóbbi müegytemi ostromot s még sok más ütőket, de olyan hőrgést és jajveszékeltést, a melyet néhány éneklő fiatal ur és kisasszony azon a koncerten elkövetett, olyant nem hallottam még soha! Szabadulásról pedig szó sem lehetett, ugy k ö r ü l v e t t e k, különösen a nagyobb terfogatu asszonyok.

— Hát a kedves feleségét mért nem hozta el? — kérdezték valamennyien.

— Sokkal jobban szerettem, feleltem őszintén és retentő haragom kitörni készült már. Mit csűrjem esavarjam a dolgot, bizony megfontolt szándékom volt, — hogy Ákai Mórt, aki ilyen kellemetlen helyzetbe hozott, fölképelem. — És szándékomat végre hajtottam. — Mikor ő kiment a folyosóra, én utánna mentem — a többit már tudja a bíró ur.

— Még most is fáj, ha csak eszembe jut, nyögött a panaszos.

— Minek ártja bele magát ily dolgokba? Mi köze magának a más bajához? Különbent azt hiszem, az az egész jótékony cél csak szédelgés.

— Hallja, — bíró ur, még most is sérteget!

— Megiltom az alperesnek, hogy a panaszost sértegesse!

— Hát jól van Beismerem, hogy a czéljuk jótékony volt, de az eszközük bizony nem volt az! Különbent belátom, hogy hibáztam, de mentségem az, hogy a koncerten való megjelenésem a panaszos büne.

— Hajlandó tehát tölem bocsánatot kérni?

— Igen. Ezennel tisztelettel bocsánatot kérek.

— És én megbocsátok, felelt némi folény nyel a panaszos.

— Helyes! szólt a bíró. — Így beszél egy ur!

CSARNOK.

Vén tudós.

— Elbeszélés. —

Jázmintól.

— Pfüj, de kimelegedtem — törülgette magas izzadt homlokát B a r t a l Balázs ügyvéd ur, a mint szobájába lépett.

Leánya elébe futva, segitette róla a felöltöt levenni.

— Mi az oka sietségednek apa? — kérdé.

— Mindjárt elmondom. Hát te mit csinálsz itt?

— Iróasztalodat rendeztem, nagyon rendetlenül volt szét szórva rajta a sok irat.

— Jó kis gazdasszony vagy, mindenre ügyelsz — simogatta meg leánya arcát. Ül le mellém Mariskám valamit kell veled tudatnom.

— Fontos dolog?

— Lehető legfontosabb. Hány éves is vagy te gyermekem?

— Tíz

— Hm

dolkozásu le

— Min

— Ez

teni. Figyelj

kezni, a kit

gadnod. Az

házunkhoz

megkedvelte

Téged

megnyerted

iratot, ma it

— Mér

régen apa?

— Fele

szoktam ad

san nem tu

tárjak előt

az lesz a te

— De

hátha én ne

fogom tudni

— Ej,

szív szavára

az ész para

tosítva legye

sánál fogva

feleljen.

Szerelé

ideig-óraig t

párolg, nem

moru rideg

Mariska

regényesebb

hogy az ilye

nem szorult

mondá:

— Ez

egy fiatal sz

veteled hog

szeret.

— Nem

Valami bol

ve, hogy igy

Hallgas

omber, egy

akire ő ráve

— Eng

mégsem ké

— Mic

hösen az üg

lenkezni me

punktu!

többé. Most

rok. A vend

készüljete

A leán

és kis szob

keservét.

— Ez

ség. Még cs

szólt hozzá

igéri, minth

zsarnokság

Pedig

dolatra is.

valami regé

nem olyan

Ugyse

hez, aki val

zai ember

csupán. Va

életét magá

féltekenysé

Nem

nül, nem

— Tizennyolcz elmúltam.
 — Hm, már? Nos ugye komoly gondolkozású leány vagy?
 — Mindenesetre az vagyok apa.
 — Ezt szeretem, így hát meg fogsz érteni. Figyelj rám, ma egy vendég fog érkezni, a kit neked nagyon szívesen kell fogadnod. Az illető komoly szándékkal jön házukhoz s óhajom az, hogy minél jobban megkedveltesd magad előtte.
 Téged arczképed után ismer, s nagyon megnyerted tetszését. Most kaptam tőle táviratot, ma itt lesz.
 — Mért nem mondtad ezt nekem már régen apa?
 — Feleslegesnek találtam, miután nem szoktam addig beszélni, míg valamit biztosan nem tudok, de most hogy nyíltan feltárlak előtted mindent, megmondom, hogy az lesz a te jövődöbeli férjed.
 — De én még nem is ismerem apám, hát ha én nekem nem fog tetszeni; ha nem fogom tudni szeretni?
 — Ej, mese beszéd! Manapság nem a szív szavára kell hallgatni, hanem arra a mit az ész parancsol. Az a fő, hogy jövőd biztosítva legyen egy oly férfi oldalán, aki állásánál fogva is a mai kor igényeinek megfelelően.
 Szerelem? ez olyan dolog a mely csak ideig-óráig tartja mámorba a szívet s ha elpárolog, nem marad más utána mint a szomorú rideg való.
 Mariska, a ki úgy látszott, hogy sokkal regényesebb lélekkel volt megáldva, mint-hogy az ilyen prózai beszéd hallatára össze nem szorult volna szíve, könnyes szemekkel mondá:
 — Ez mégis kegyetlen beszéd apa, mert egy fiatal szívet össze törsz akkor, ha követeled hogy olyan férfi legyen kit nem szeret.
 — Nem szeretem az érzélgőségeket. Valami bolond regénynyel van fejed leletöme, hogy így beszélsz.
 Hallgas rám, jövődöbelid egy jeles ember, egy tudós, s boldog lehet az a lány, akire ő ráveti szemeit.
 — Engedj meg apa, de engem arra mégsem kényszerithetsz hogy...
 — Micsoda? csattant fel most már dühösen az ügyvéd ur hangja. — Te még eltenkeznis mersz? Ugy lesz ahogy én akarom, punktum! Egy szót sem akarok hallani tőbbé. Most már ki mehetsz, pihenni akarok. A vendég az esteli órákban fog érkezni, készüljete a vacsorával.
 A leány könnyes szemekkel futott ki, s kis szobája varró asztalkáján önté ki keservét.
 — Ez mégis sok, ez apától kegyetlenség. Még csak azt sem kérde tőle, hogy mit szöli hozzá a szíve, hanem mindjárt oda lép, mintha valami áru czikk volna. Ez zsarnokság!
 Pedig az ő szíve fellázad az ilyen gondolatra is. O az ideálját, jövődöbeli férjét valami regényes módon akarta megismerni, nem olyan közönséges uton.
 Ugysem megy férjhez ahoz az emberhez, aki valami alacsony gondolkozású prózai ember lehet, aki talán érdekből nőstől csupán. Vagy valami vénség, aki az ő fiatal életét magáéhoz akarja kötni, hogy örökös féltékenységével agyon gyötörje.
 Nem nem, olyan emberhez nem megy nőül, nem akar olyan martír életet folytatni,

mint az a regénybeli ifju grófné, aki vénszarnok férje mellett kinlódtott — óh hogy megkönnyezte szegényt.
 Nagyon gyűlöli már előre azt az embert, csak jöjjön el, rá sem fog nézni, éreztetni fogja vele megvetését.
 Az ajtón halkán kopogtattak.
 Megrettenve ugrott fel, arczáról letörtelte gyorsan könnyeit.
 Az ajtó kinyílt, s egy magas szöke férfi lépett be rajta.
 — Bocsánat — szólt kellemes csengésű hangon — az előszobában nem találtam senkit, azért bátorkodtam benyitni. Az ügyvéd urat itthon találom?
 Mariska magához térve meglepetéséből kedves hangon mondá:
 — Igen, itthon van apám, hanem egy fél órára lepihent. Ha úgy kívánja, hogyha sürgős dolga van, beküldhetem hozzá a cselédet.
 — Világért sem. Nem olyan sürgős dolog, várhatok. Megengedi nagysád, nem leszek terhére ha itt várom meg az ügyvéd urat?
 Mariska egy kicsit csodálkozva tolt elébe egy széket.
 — Ahogy tetszik, válaszolt.
 Az idegen rá vetette nagy aczél szürke szemeit fürkészőleg a leány kedves arczára, hol észre vette a könnyek nyomait, helyet foglalt a széken, s mondá:
 — Ne hidjen engem szerénytelennek azért, hogy idegen létemre bátor vagyok a kegyed szobájában várakozni, de én édes atyjának régen ismerőse vagyok.
 — Apának igen sok ismerőse van.
 — És engem nem említett kegyed előtt?
 Mariska mosolylyal ajkán válaszolt.
 — Még a nevét sem tudom.
 — Ah bocsánat. Mily feledékenység! még be sem mutattam magam. Nem említett kegyed előtt Adorján Endre nevet?
 A leány egy pillanatig gondolkozott, s aztán megrázta fürtös fejét.
 — Nem emlékszem.
 A férfi ajka körül halvány mosoly játszadozott, végig simitá bajuszkáját.
 Mariska varró asztalkájához ült, s elővette megkezdett kézi munkáját, egy ibolya csokrokkal diszitett terítőt.
 — Szabad megtekinteni? ez valóban remek kézi munka — mondá az ifju közelebb vonva székét a leányéhoz.
 — O ez nem is szép, nincsen szépen árnyalva. A zöld levél nagyon sötét, s a kék színnek valamivel élénkebbnek kellene lenni.
 — Én nem találom, nagyon természetesen van a terítőre vetve, mintha csak virulna.
 A legszebb kék szín, nagyon hasonlít a kegyed szeméhez.
 Mariska pirulva hajtá le fejét, mert észbe jutott, hogy a könnyek nyomai még meg látszhatnak... szemein, s az idegen is észre vehette.
 — Hanem úgy látom, hogy a szép szemek tulajdonosának valami bánthatja szívevesekjét, hogy van oka a sirásra is.
 A leány majd nem haragosan tekintett fel, s pillantása találkozott az ifjuéval.
 — Mily rokonszenves szemei vannak, gondolá magában, s nem tuított haragos választ adni.
 — Igazán van okom rá.

— Szeretném tudni hogy ki okozta?
 — Ki? egy vendégnek érkezése.
 — Ej, nem hittem volna, hogy kegyed oly rosz vendég fogadó.
 (Folyt. köv.)

Közgazdaság!

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelentése.—

Debreczen, december 7.

Készáru tartott

Okt. buza
Tav. buza	9.80-9.81
Tav. rozs	8.55-8.56
Tavaszi zab	5.97-5.98
Májusi tengeri 1899	4.93-4.94
Julius tengeri
aug.-szep. tengeri

Kőbányai sertés piac. december 6. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 56-57 krajczárig Közép (p.-kint 251-320 klg. sulyban) 57-57 1/2 kr. Könnyű (páronkint 250 klg.ig terjedő sulyban) 57 1/2-58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 56 1/2-57 krajczárig, közép (páronkint 240-260 kilogramm sulyban) 56-56 1/2 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogr.-ig terjedő sulyban) 57-58 krajczárig

Bécsi sertés vásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertés vásárok bejelentettek 9156 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3928 drb fiatal sertés 4823 darak magyar hizott sertést, összesen a 515 darabot. Az üzlet pang.

Bánsági. 100 mm, 79 k. 9,10 forintot 108 m 77 k. 8,60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes mind három hónapra Pestvidéki, 300 mm, 80. k. 9,10 fotinton sárga, 1,50 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k, 9,20 forinton 100 mm 79 k 9,20 frton, 100 mm 80 k 9,30 forinton 100 mm, 79 k, 9,30 forinton, 200 mm, 80 20 8 60 frton sárga, 100 mm. 77 5 k. 8 forin k. kron sárga, 100 mm, 79,5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81,5 k, 9,25 forinton, 200 mm, 80 k. 9,25 forinton, 100 mm. 79 k 8 85 forinton vegyes, 100 mm. 79,5 k. 8,90 forinton 300 mm. 77,5 k, 8,90 forinton 100 mm, 77 k. 8,90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8,90 forinton, 100 mm. 78,5 k, 8,70 forinton 300 mm, 77 k, 8,90 forinton, 100 mm. 79 k 8,90 forinton 200 mm, 78,7 k, 8,90 forinton, 100 mm, 73 k 890 forinton. 100 mm, 86,8 k. 8,90 forinton mind három hónapra.

Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 49-49 krajczáron, kivételesen 50 krajczáron, középminőségű sertés 46-47 krajczáron, könnyű sertés 41-43 krajczáron, fiatal sertés 36-39 krajczáron.

Felső-magyarországi, 100 mm, 79 3 k 8 fornt 65 kron 100 mm, 81 k, 9,30 foton 100 mm, 80 k. 8,30 forinton, 200 mm, 79 k, 307 forinton; 100 mm, 79 k, 9,— forinton sárg, 100 mm, 79 k, 9a sár forinto ga, 201 mm. 76 k. 8,50 forinton sárga, mind három hónapra. 15

Zab. 100 mm. 5,70 forinton, 100 mm, 5 forint 65 kron, 200 mm. 5 forint 52 kron 200 mm. 5,40 frton, 100 mm, 5,40 forinton mindkészügész fizetés mellett.

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9,15 frton, 100 mm. 80 k. 9,10 forinton, 100 mm. 80 k. 9,10 forinton, 100 mm. 79,5 k. 9,10 forinton, 100 mm 81 k. 8 forint 80 krajczáron, 150 méterméza 80 k. 9 forint 15 krajczáron 300 mm. 79,5 k, 9,15 frton, 100 mm, 78 k: 9 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6,15 forinton. 100 mm 80 k. 9,30 forinton, 150 mm, 80 k. 9,10 forinton, 100 mm 79,5 k. 9 forint 20 krajczáron, 100 mm, 79,5 k. 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm. 79 k. 9,12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b. 9,25 forinton vegyes 2500 mm. 78,5 k. 8,90 forinton 500 mm. 76,5 k, 8,40 forinton, mind három hónapra.

Mérleg-képes könyvelő

1072
1898 v. k. szám.

kerestetik, fizetés 800 forint. Fokozatos emelkedés kilátásba helyezve.

Ugyancsak felvétetik egy Kereskedelmi Akadémiát végzett ifju

gyakornokul

360 frt évi fizetéssel. Az állások lehetőleg 1999. január hó 1-én foglalandók el.

Írásbeli ajánlatok bizonyítványokkal felszerelve 1898. évi Deczember hó 20-ig az alólirt igazgatóságnál nyújtandók be.

Debreczen, 1898, Deczember 7.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Igazgatósága.

11791

1898.

Árverési hirdetmény.

A Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező s a vaspálya által is elfoglalt terület beszámításával 4067 holdat és 1559 □ ölet tevő ugynevezett „Telekház“ (külső Ohat) és a vaspálya által is elfoglalt terület beszámításával 3851 holdat 840 □ ölet tevő „belső Ohat“ és „Medgyes“ nevezetű tagbirtokoknak az 1900-ik évi Octóber 1-től 1912 évi Octóber 1-ig terjedő 12 évre haszon bérbe adása zárt ajánlatok elfogadásával és nyilvános szóbeli árverés által fog eszközöltetni.

A zárt ajánlatok, a bánatpénz le tételét igazoló elismervény hozzá csatolása mellett a város Polgármesteréhez 1899. év Január hó 10. napjának délután 5 óráig adandók be.

A szóbeli árverésre és a zárt ajánlatok felbontására pedig határ napul 1899. év Január hó 11. napjának dél előtti 10 órája a városház nagy tanács-termében tüzetik ki.

Banatpénzül leteendő a „Telekházi (külső Ohat) bérletre a mostani bérösszegnek vagyis 34201 frt 20 krnak 10 százaléka tehát 3420 frt 12 kr., a belső ohati és Medgyes nevezetű bérletre a mostani bérösszegnek vagy is 26520 frtnak 10 százaléka, tehát 2652 frt.

A zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megtartása után fognak felbontatni.

Miről az érdeklődők azzal értesitetnek, hogy az árverési feltételek és a bérleteken levő városi épületek leltárai a számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1898, november 19.

A városi Tanács.

Árverési hirdetmény.

A Debreczeni kir. bíróságnak V. III. 407/2P. számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint Lövinger József részére Karacs Imréné debreczeni lakostól 169 frt 29 kr tőke fizetési összeg betudásával. ennek 1898. évi esedékes kamatai és eddig összesen 42 frt 79 kr perköltés erejéig 1898. évi Julius hó 26-án bíróság lefoglalt és 514 frt 50 kr. a becsült bolti árak és felszerelvényekből álló ingóságok 1898. évi Deczember hó 9 én délelőtti 10 órákor kezdetét veendő és Havan-utca 5. sz. alatt megtartandó nyilvános árverésen, a legelőbbit ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi Novemter hó 20-án!

Sugár Gyula,
bírói kiküldött.

Karácsony!

Legmeglepetőbb és legszebb ajándéktárgyak zenével.

KARÁCSONYFATARTÓ

Helyen valóknak találjuk a t. közönség figyelmét a fényesen berendezett főraktárunknak

karácsonyi kiállítására

elhívni, az ezer és ezerféle szebnél szebb zenélő dísz tárgyak közül a helyszükem miatt csak néhányat említtünk fel, úgy mint:

Nők számára:

Zenélő bonbonierek 8,—, 10,—, 12,—14,—, 16,—frtől feljebb.

Zenélő varrókészlet

püspök dobozban 6,—, 10,—, 12,—, 15,—, 18,—, 20,—, 25,—, 30,—, 35,—, 40,—, 45,—, 50,—, 55,—, 60,—, 65,—, 70,—, 75,—, 80,—, 85,—, 90,—, 95,—, 100,—, 105,—, 110,—, 115,—, 120,—, 125,—, 130,—, 135,—, 140,—, 145,—, 150,—, 155,—, 160,—, 165,—, 170,—, 175,—, 180,—, 185,—, 190,—, 195,—, 200,—, 205,—, 210,—, 215,—, 220,—, 225,—, 230,—, 235,—, 240,—, 245,—, 250,—, 255,—, 260,—, 265,—, 270,—, 275,—, 280,—, 285,—, 290,—, 295,—, 300,—, 305,—, 310,—, 315,—, 320,—, 325,—, 330,—, 335,—, 340,—, 345,—, 350,—, 355,—, 360,—, 365,—, 370,—, 375,—, 380,—, 385,—, 390,—, 395,—, 400,—, 405,—, 410,—, 415,—, 420,—, 425,—, 430,—, 435,—, 440,—, 445,—, 450,—, 455,—, 460,—, 465,—, 470,—, 475,—, 480,—, 485,—, 490,—, 495,—, 500,—, 505,—, 510,—, 515,—, 520,—, 525,—, 530,—, 535,—, 540,—, 545,—, 550,—, 555,—, 560,—, 565,—, 570,—, 575,—, 580,—, 585,—, 590,—, 595,—, 600,—, 605,—, 610,—, 615,—, 620,—, 625,—, 630,—, 635,—, 640,—, 645,—, 650,—, 655,—, 660,—, 665,—, 670,—, 675,—, 680,—, 685,—, 690,—, 695,—, 700,—, 705,—, 710,—, 715,—, 720,—, 725,—, 730,—, 735,—, 740,—, 745,—, 750,—, 755,—, 760,—, 765,—, 770,—, 775,—, 780,—, 785,—, 790,—, 795,—, 800,—, 805,—, 810,—, 815,—, 820,—, 825,—, 830,—, 835,—, 840,—, 845,—, 850,—, 855,—, 860,—, 865,—, 870,—, 875,—, 880,—, 885,—, 890,—, 895,—, 900,—, 905,—, 910,—, 915,—, 920,—, 925,—, 930,—, 935,—, 940,—, 945,—, 950,—, 955,—, 960,—, 965,—, 970,—, 975,—, 980,—, 985,—, 990,—, 995,—, 1000,—

forgó gépezettel

és zenével

A fent ábrázolt és nickellből készült karácsonyfa-állvány ünnepléses zenekísérettel együtt lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnepeket nagyban emeli. Ára 20—55 frt.

Pönn, Marcapan, Anisza, Aniston Sidor, Herophon és más egyéb forgatható és magától játszó családi hangszer zenélő művek, melyeken még az is kinek fogalma sincs a zenéhez eljátszhatja a legkedveltebb és legújabb zenedarabokat, — a legjutányosabb áron kapható.

Ura részére:

Zenélő dohánykészlet 14, 16, 18, 20, 22, 25 frt s feljebb. Zenélő dohány szekrény tölgy fából szivarvágóval 14 frt, zongoraalakban 15 frt. Zenélő dohányzóasztal finom ibolyaszínű fényezettel finoman vésvé, nagyon szép kivitelben 22 frt. Zenélő szivartempom zenekísérettel mellé szivarokat kínál 14 frt. Zenélő írókészlet 10, 14, 16, 18, 20, 24 frt s feljebb. Zenélő névjegy tálcza nickellből finom kivitelben 10 frt.

Gyermek részére

Zenélő dob, diszes kiállítású 2 frt 75 kr. Zenélő kávé-örmlő, 3 frt 50 s feljebb; Forgató dobozok, kis göntöljű szekrényekben nagyság szerint 1, 125, 150. Intona családi hangszer, melynek segítségével bármilyen magyar vagy más nótát el lehet játszani korlátlan számban.

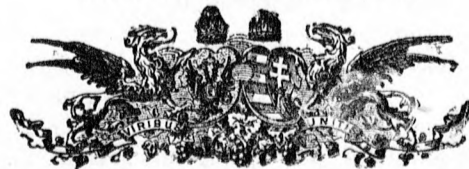
Háztartásra ajánlhatók:

Boros- v. vizes palaczk zenével csiszolt üvegből finom 12, 14 frt s feljebb. Sörös kancsó zenével, kőedény, czimfedéllel kivitel szerint 10, 11, 12 frt. Sörös kancsó zenével, csiszolt üvegből czimfedéllel 12 frt s feljebb. Likőr készlet zenével, hártalakban, fekete talppal, 1 palack 6 üvegesével finom kivitelben 16 frt. Csemege-tálca zenével, üvegből csiszolva és mázvala kivitel szerint 12,—, 14 frt. Névjegy tálcza zenével, nickellből, finom kivitelben 10 frt.

STERNBERG ARMIN és TESTVERE

HANGSZER-GYÁRA.

Császár és királyi

udvari szállítók

Zongora-termek: Kossuth Lajos-u. 22. Zenepalota,

Képes árjegyzék; a) harmonikákról; b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról; c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvalák, czim balmok, cziterák, harmoniumok, zongorákról stb. ingyen és bérmentve kapható, csak megnevezendő, hogy mitéle hangszerrel kívánatlik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automaták.

behirré
29 kr
pen 42
50 kr. a
dél-
árveré-
alól is

ny-
18,
fel-
ány
ából
frt,
5 frt
zó-
ya-
fino
yon
frt.
mp
mel
inál
ró
16,
fel-
év-
kel-
ben
zere
szes
kr.
rlő,
bb ;
ok,
zek-
ság
50.
ang
gé-
ma
ótát
or-

rös
ze-
rfa-
cza
cza

E
ta,
16
m
tó,

D

Előfizetési á

Meg.

Jo

Josi
már régi
örökben
cióval ka
val, mely
józan és
gódzott a
hogy bár
időszerű
világossá
megbiza
kődjék a
kabinetre
államférf
elnöktől.
az elemt
től a kü
kabinetet

Mag
horvát m
tui nem
láthatólag
miniszter
badelvü
használja
osztrák k
midőa az
ságát tag
int alko
val akar
még csak
Josip

A DEB

Klári
Nézz
óva inti a
gyázzanak
távolság,
a mennyir
vagy legfe
száll a mé
madár.

A tá
Szab
Jenő.
Tudn
zásra hajl
Nevé
ám azért k
János am
karpátokt
sirván"

Ide, a
éve vetőd
ból, a hol